

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

OPENBARE COMMISSIEVERGADERING

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR CULTUUR EN SPORT

VERGADERING VAN DINSDAG 14 MEI 1996

Interpellatie van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het Sportmuseum in Vlaanderen

Interpellatie van de heer Christiaan Vandenbroeke tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de aansluiting van de openbare bibliotheken op Internet en de opleiding van het bibliotheekpersoneel

VOORZITTER : De heer Louis Brill

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.13 uur.*

Interpellatie van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het Sportmuseum in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Huybrechts tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het Sportmuseum in Vlaanderen.

De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het Sportmuseum Vlaanderen, in 1993 nog tot cultureel ambassadeur van Vlaanderen benoemd omwille van zijn buitenlandse animatieprojecten en tentoonstellingen, ontving de laatste jaren een werkingssubsidie van ongeveer 5 miljoen frank per jaar.

De achttien vaste medewerkers hebben hard gewerkt en bouwden in de loop van de jaren een rijke collectie op. Het Sportmuseum Vlaanderen beschikt op dit ogenblik over het grootste raadpleegbaar sportarchief en de grootste antiquarische sportbibliotheek van Vlaanderen. Met al dit materiaal worden jaarlijks tot zes tentoonstellingen gehouden. Deze vinden telkens op een andere locatie plaats, daar het Sportmuseum nog niet over een eigen tentoonstellingsgebouw beschikt. Momenteel heeft het Sportmuseum Vlaanderen plannen om een permanente publiekstoegankelijkheid in een geanimeerd museum te realiseren. Toch werd onlangs beslist om de werkingssubsidie, ten bedrage dus van ongeveer 5 miljoen frank, te schrappen. De reden hiervoor is dat het Sportmuseum geen publiek kan ontvangen in zijn lokalen in Leuven, aan de Tervuursesteenweg. Daardoor verliest het zijn nationale subsidie als museum.

Helaas komt het Sportmuseum in de herziening van de begroting van 1996 al evenmin voor. Uiteraard wordt hierdoor de tewerkstelling van de achttien vaste medewerkers en het bestaan van het museum zwaar gehypothe-

keerd. Ik had dan ook graag van de minister vernomen of er plannen zijn om aan dit Sportmuseum toch nog op één of ander manier zijn jaarlijkse dotatie toe te kennen.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de voorzitter, aanvullend op deze interpellatie wil ik toch zeggen dat ik op 1 april eenzelfde schriftelijke vraag bij de minister heb ingediend. Ik wil me dan ook aansluiten bij deze vraag.

Mijn vraag was toen : die 5 miljoen frank wordt geschrapt en betekent een vrij bruuske overgang voor de organisatie. Hoe is dat te verklaren ? Welke ondersteuning kan het Sportmuseum verwachten in de toekomst opdat het zijn werkzaamheden op een normale manier zou kunnen voortzetten ? Vanuit uw diensten heb ik nooit antwoord ontvangen op deze schriftelijke vraag.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Ik kan misschien aan de heer Coens mededelen dat mijn interpellatie op 18 maart werd ingediend.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Eerst even een praktische opmerking, mijnheer Coens : wij hebben uw vraag nog steeds niet ontvangen, zodat we nog niet kunnen antwoorden. Tijdens de eerste maanden, toen het kabinet werd opgestart, hadden we wat problemen om binnen het tijdsbestek van de antwoorden te blijven. Ik denk echter dat we nu ons ritme hebben gevonden, wat u kan merken aan de regelmatige verslagen. In de regel antwoorden we toch wel binnen de opgelegde tijd. U krijgt het antwoord nu echter, en voor de heer Coens zal ik dit later nog eens op papier zetten.

Over de gegevens : van de 5 miljoen frank waarnaar u verwijst, is niet bekend of dit werkingsmiddelen of personeelsmiddelen of middelen voor infrastructuur zijn. Deze 5 miljoen frank waren nominatim in de begroting ingeschreven gedurende twee jaar. Daarnaast hebben ze in

Martens

hun hoedanigheid van cultureel ambassadeur één jaar 5 miljoen frank ontvangen. In het verleden hebben ze dus driemaal 5 miljoen frank gekregen, wat een totaal ongewone situatie is. Dat is een voorbeeld van het lobbywerk bij het opstellen van de begroting van Cultuur.

Als ik de begroting grondig doorlicht, dan is deze werkelijk verziekt door de nominatims. Iedere nominatim heeft zijn eigen verhaal, waarbij het steeds interessant is de correspondentie na te gaan en te zien hoe men zich daarvoor heeft ingezet. Ik wil daarom komaf maken met die nominatims. Wij wensen de zaken te objectiveren : wanneer subsidies worden toegekend moet dit gebeuren op een objectieve basis, waarbij iedereen gelijk wordt behandeld, ongeacht wie er voor hen moge opkomen. Dat is een eerste gegeven, waaraan we ons gedurende de voorbije maanden hebben gehouden.

Een tweede gegeven betreft de negentien personeelsleden. Het museum beschikt inderdaad, zoals u zegt, over negentien personeelsleden. Van die negentien zijn er echter twee die op hun rol staan. De rest wordt betaald door de Vlaamse Gemeenschap : het betreft hier twaalf voltijdse Gesco's, vier deeltijdse Gesco's en een deeltijdse kracht in het kader van het Jeugdwerk Garantieplan. Met andere woorden, ook vandaag nog heeft het Sportmuseum nog ongeveer vijftien mensen ter beschikking : vijftien mensen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap tussenbeide komt. Er is geen enkel museum in Vlaanderen dat beschikt over een dergelijk kader van Gesco's, behalve misschien het Muhka. Ik wil hiermee benadrukken dat dit reeds een bijzonder uitzonderlijke situatie is.

Zij hebben in het verleden blijkbaar op twee punten goed gelobbyd. Men signaleert me dat ze bij alle politieke partijen langslopen in de hoop om enige steun te vinden. In tegenstelling tot alle andere musea in Vlaanderen hebben ze een zeer hoge starttoelage gekregen die ik niet langer kan verantwoorden. Voor het totale budget van alle musea in Vlaanderen beschikken we immers over slechts 55 miljoen frank. Daar komt nog bij dat ze vandaag op het vlak van de tewerkstelling nog steeds ongeveer 15 personeelsleden krijgen, in de vorm van Gesco's. Ik wil benadrukken dat hun personeelsbezetting niet bedreigd is : de Gesco's blijven behouden, daar zij niets meer of niets minder dan een subsidiëring van tewerkstelling inhouden.

Het museum kreeg destijds een starttoelage omdat het concept inderdaad interessant is. Aan dit concept wil ik geenszins afbreuk doen. Zij zijn gegroeid uit wat toen, als ik het goed heb, eveneens het Sportmuseum Vlaanderen heette, alsook de Vlaamse Volkssportcentrale. Bij dit laatste kon men pakketten met oude volksspelen vinden.

Het concept is dus zeker interessant en ik ben er van overtuigd dat het een dynamiek kan brengen in het gehele museale gebeuren in Vlaanderen. Wat hebben ze echter

waargemaakt op het terrein ? Voorlopig niet veel. Ze zijn vandaag gehuisvest in een klein gebouw. Ze hebben middelen gekregen. Als ik de correspondentie daaromtrent onderzoek, dan stel ik vast dat, waar men oorspronkelijk sprak over werkingsmiddelen, die middelen steeds duidelijker bedoeld waren om een infrastructuur op te zetten. Bekijkt u trouwens de correspondentie ten aanzien van de problemen, dan verklaren ze eigenlijk dat ze in die drie jaar voldoende reserves hebben opgebouwd om 1996 te overbruggen. Dat staat zwart op wit : ik kan u dat voorlezen.

Wat de toekomst betreft moeten zij zich gedragen als de andere musea. Er komt een museumdecreet. Dat is één van de instrumenten van onze beleidsbrief Museaal Beleid. Ze zullen zich dus moeten onderwerpen aan de spelregels die voor elk museum gelden. Net zoals alle andere subsidies zal hun subsidie volgens de regels van de rechtvaardigheid worden toebedeeld.

De heer Pieter Huybrechts : Als museum, dus.

Minister Luc Martens : Als museum.

De heer Pieter Huybrechts : Zij moeten dus eerst aan de concrete eisen van de musea voldoen.

Minister Luc Martens : Ja.

De heer Pieter Huybrechts : Dat is momenteel het enige wat ontbreekt. Zij hebben geen lokalen om het publiek te ontvangen. Moest dit op de ene of andere manier kunnen worden geregeld, dan voldoen zij aan de criteria om in aanmerking te komen ?

Minister Luc Martens : Ik zeg niet dat ze voldoen aan de criteria. Zij zullen die criteria moeten onderschrijven. Op dit ogenblik is de beleidsbrief Museaal Beleid quasi-afgewerkt. Ik heb mij daartoe tegenover de Commissie ook enigszins verbonden. Ook zijn we bijna rond met het ontwerp van decreet met betrekking tot de musea. Dit gaat binnen de maand naar de Vlaamse regering, samen met een beleidsbrief, omdat we duidelijk willen maken dat dit decreet tegelijkertijd past in een bepaalde visie op het museaal beleid. Zij moeten deze beleidsvisie onderschrijven en ook beantwoorden aan de ter zake vooropgestelde criteria. In de mate dat ze aan die criteria beantwoorden zullen ze beroep kunnen doen op middelen, maar niet in een geprivilegeerde situatie zoals ze die in het verleden hebben gekend. Ze hebben het recht u aan te klampen. Maar dan moeten ze ook verdragen dat ik zeg dat ze een geprivilegeerde situatie hadden en dat ik tientallen musea in Vlaanderen ken die minstens evenveel goede redenen hadden om een bevoorrechte positie te vragen, cultureel ambassadeur te zijn en jaar na jaar tweemaal 5 miljoen frank te krijgen. Welnu, ik speel in dat verhaal niet mee. Ik doe niet mee met nominatim-subsidies verkregen door lobbywerk. Ik wil dat dit op objectieve basis gebeurt.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de minister, ik denk dat u gelijk hebt te zeggen dat men een museumdecreet moet onderschrijven. Ik denk dat zij er ook geen moeite mee zullen hebben dit te doen. Zij zijn immers een zeer specifiek museum en uniek in Vlaanderen. Waarschijnlijk zullen ze volstrekt passen in de museale opties van een dergelijk decreet. Anderzijds worden de middelen die ze vroeger kregen niet meer voor musea aangewend, denk ik. Dan moet u toch ook de noodzaak onderstrepen van de dringendheid van een museumdecreet alsook van de middelen die aan dit decreet worden gekoppeld. In uw optiek werd die 5 miljoen frank misschien teveel aan dat ene besteed : toch is het zo dat dit geld, in tegenstelling tot nu, aan musea werd besteed.

Ten tweede wil ik vragen of men aan Bloso niet één of andere oriëntatie kan geven, zodat hen de kans wordt geboden te participeren aan de mogelijkheden van het Sportmuseum.

Minister Luc Martens : Het is zo dat Bloso nu reeds middelen geeft. Op jaarbasis krijgen ze nu reeds 900.000 frank van Bloso. De mensen van het Sportmuseum schrijven me zelf dat ze reserves hebben opgebouwd om 1996 te overbruggen. Gezien de schaarste van middelen waarover de Vlaamse Gemeenschap beschikt en op een ogenblik waarop we de Diensten met Afzonderlijk Beheer tot hun minimale reserves hebben teruggedrongen, zou het volgens de huidige prioriteiten niet te verdragen zijn dat de steun aan anderen, die niet eens een DAB zijn en dergelijke reserves hebben opgebouwd, zou gehandhaafd blijven. Zij zullen dus middelen krijgen in de mate dat ze zich conformeren aan het museumdecreet.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Christiaan Vandenbroeke tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de aansluiting van de openbare bibliotheken op Internet en de opleiding van het bibliotheekpersoneel

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vandenbroeke tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de aansluiting van de openbare bibliotheken op Internet en de opleiding van het bibliotheekpersoneel.

De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Christiaan Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil beginnen met terug te grijpen naar uw antwoord op de vorige interpellatie.

U hebt omtrent museale werking een duidelijke visie. U zal die binnenkort via een beleidsbrief ook aan ons voorleggen.

Het is onze indruk dat, zeker wat het bibliotheekwezen betreft, dit ook van een duidelijke visie getuigt. U neemt in deze sector ook gedurfde initiatieven, die er inderdaad op zijn gericht om ze een toekomstgericht karakter mee te geven. Het is duidelijk dat u rekening houdt met de reusachtige informatiestroom die er vandaag de dag is, en die in de toekomst hoogstwaarschijnlijk nog zal toenemen.

Mijnheer de minister, voor uw beleid houdt dit een duidelijke – en voor sommigen misschien verrassende – verschuiving in, in die zin dat u, alvast tijdelijk, de uitrustingsmiddelen gaat elimineren. Dit roept een aantal vragen op waar ik straks nog op zal terugkomen. Rekening houdend met het feit dat het budgettair blijkbaar een nuloperatie moet zijn, staat daar dan tegenover dat die oorspronkelijk voorziene middelen zullen worden gebruikt voor de ontwikkeling van Internet. Internet moet worden verspreid over heel Vlaanderen, in alle openbare bibliotheken. Ook de opleiding van het personeel, dus het leren werken met het systeem, moet met deze middelen worden bekostigd.

Ik wil u thans een drietal vragen voorleggen. Mijn eerste vraag heeft betrekking op de herschikking van de beschikbare middelen, dus het terugschroeven van de uitrustingsmiddelen om Internet operationeel te kunnen maken. Sommigen hebben hier toch wel bepaalde bedenkingen bij. Ik ben in dit verband nog eens gaan grasduinen in de prestatiebegroting. In deze begroting lees ik – vrij vertaald – dat het toch wel een open vraag is of de lokale besturen in staat zullen zijn – wetende welke taken er allemaal op hen afkomen – om inderdaad hier het tekort aan middelen te ondervangen.

Mijn tweede vraag sluit hierbij aan. Ik verwijs hiervoor naar de Vlaamse Vereniging voor het Bibliotheekwezen, het Archiefbeheer en het Documentatiebeheer. We weten dat de operationaliteit van het bibliotheekdecreet nog altijd niet volledig rond is en dat er bovendien in de dienstverlening per lokaliteit over het gehele veld in Vlaanderen toch wel wezenlijke verschillen zijn tussen regio's en tussen lokaliteiten. Hier en daar is dit een overspecialisatie, elders is dat dan weer een vrij algemene dienstverlening. De vraag is dan of het inderdaad wel nodig was om meteen met Internet over te gaan naar een universeel systeem over geheel Vlaanderen. Het was misschien beter geweest dat men getimed had gewerkt, dat men in de praktijk had gedifferentieerd. Op deze manier had het terugschroeven van de uitrustingsmiddelen niet dermate bruusk moeten gebeuren, zoals het nu is voorzien.

Ik heb dan ook nog een derde vraag. Het operationeel maken van Internet impliceert een gedeelte praktische scholing van het personeel. Ik meen begrepen te hebben

Vandenbroeke

dat u daarvoor in het bijzonder bij de privé-sector zult aankloppen.

Minister Luc Martens : Waarop baseert u zich om dat te zeggen ?

De heer Christiaan Vandenbroeke : U vermeldt omgekeerd immers niet expliciet dat er mogelijkheden zijn in het Onderwijs voor Sociale Promotie, waar er specifieke bibliotheekopleidingen zijn. U laat dat dus echt wel in het vage.

Minister Luc Martens : U vult het nu voor mij in.

De heer Christiaan Vandenbroeke : Ons inziens bestaat er een mogelijkheid vanuit het OSP ; dit wordt echter niet expliciet vermeld. Daarom denken wij dat u bij de privé-sector aanklopt. Als u overtuigend kunt aantonen dat dit beter is dan bij het OSP te gaan aankloppen, hebben wij daar niets op tegen.

Vanuit onze visie dachten we dus : aankloppen bij het OSP. Dit loopt immers reeds een aantal jaren ; het zit al in de bibliotheekopleiding. Als dit het geval zou zijn, kun je nog altijd een deal sluiten met minister Van den Bossche. Ik gebruik het woord deal hier in zijn meest positieve betekenis. Dit zal waarschijnlijk de prijs drukken, maar naar efficiëntie en kwaliteit minstens evenwaardig zijn.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Ik steun het initiatief van de heer Vandenbroeke. Ik vind het goed dat we ons hier in de Commissie bezinnen over de evoluties in verband met Internet. We komen net uit de Commissie Economie. Daar hebben we al een hele boom opgezet over de regeling van de werkzaamheden inzake de beleidsbrief Multimedia, nieuwe media, en dergelijke meer. Dit sluit hier eigenlijk bij aan.

Ik denk ook dat het goed is dat we de link leggen naar het bibliotheekwezen. De minister heeft inderdaad in de pers een aantal signalen daarrond verwoord. Bibliotheken moeten voor iedereen toegankelijk zijn. Op deze manier krijgt men ook een democratisering van de informatie. Anders dreigt zich hier immers een nieuwe sociale kloof te ontwikkelen.

Op mijn beurt verwijs ik naar het werk van de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezenen. Hieruit blijkt dat de meerderheid van de Vlamingen de bibliotheek nog altijd beschouwt als een klassieke boekerij, en nog niet echt als een informatieverstrekker van informatie van allerhande aard.

Wat het schrappen van die uitrustingsubsidies betreft, heb ik ook enkele bedenkingen. Het bibliotheekwezen behoort ook op het gemeentelijk vlak bij de zwakke sectoren. In de volgorde van prioriteiten komt het meestal

achteraan. Ik vrees dat het bibliotheekwezen niet echt wordt gediend wanneer men die verantwoordelijkheid, wat betreft het verstrekken van middelen, helemaal op het lokale niveau legt.

Anderzijds vind ik wel dat de minister eerlijk is en zegt dat de manier waarop er momenteel wordt gewerkt, moeilijk houdbaar is. Mensen plannen bepaalde investeringen. De uitbetaling van die subsidies kan soms jaren aanslepen. Op die manier draai je de mensen een rad voor de ogen en is het dus moeilijk om een consistent beleid te voeren.

Het lokale niveau wordt ook al geconfronteerd met een belangrijk deel van de verloning van het personeel. Daar blijft de Vlaamse Gemeenschap immers schromelijk in achter, ondanks decreten dienaangaande. Als men het dus helemaal aan het lokale niveau gaat overlaten, vrees ik wel een beetje dat dit het bibliotheekwerk inderdaad niet dient.

Een volgende opmerking gaat over de opleiding van het personeel. Ik heb me daar zelf een beetje over geïnformeerd. Het blijkt dat er momenteel enkel demonstraties worden gegeven over het Internet-gebeuren als zodanig. Men zegt gewoon wat de toepassingsmodaliteiten zijn. Voorlopig laat men alleen zien wat de mogelijkheden zijn van Internet. Men probeert de plaatselijke bibliotheken ervan te overtuigen dat ze zeker niet kunnen achterblijven.

Ik vind het ook goed dat u bovenlokale samenwerkingen wil, om dit allemaal praktisch op een goede manier te laten gebeuren. Uit de vraag van de heer Vandenbroeke blijkt toch dat er daar over bepaalde aspecten nog enige onduidelijkheid is. Ik zou het dus ook op prijs stellen indien u daarover wat meer klaarheid zou kunnen scheppen.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de voorzitter, ik kan me alleen maar aansluiten bij de twee vorige sprekers. Hetgeen de heer Keulen zegt, is inderdaad correct. We hebben tijdens de bespreking van de beleidsbrief ook gezegd dat we in het kader van de informatiesamenleving de bibliotheek duidelijk zien als een centrum van informatieverwerving. Vroeger was dit alleen in verband met boeken ; nu geldt dit voor alle soorten van informatiedragers zoals Internet, cd-rom's, enzovoort. Alle dragers van informatie zouden daar voor het grote publiek toegankelijk moeten zijn, zodanig dat we daar geen kloof creëren.

Aansluitend bij de interpellatie is mijn concrete vraag hoe u dit alles precies ziet. Ik denk dan vooral aan de problemen van het schrappen van de uitrustingsstoelagen en de omkadering van het personeel. U moet er toch ook rekening mee houden dat een bepaald deel van het personeel in andere omstandigheden is aangeworven, met een min-

Coens

der duidelijke vorming en met minder mogelijkheden om dit allemaal op te nemen of te verwerven. Een degelijke vorming kan misschien niet altijd soelaas brengen. Ik wil niet veralgemenen, maar het is toch mogelijk dat een aantal van die mensen niet meer in staat zijn om zich een aantal bijkomende zaken eigen te maken, zelfs met de nodige vorming. Ik denk dat men in verband met die omkadering toch ook de mogelijkheid moet creëren om een inbreng te krijgen van nieuwe mensen. Men zou dus zeker een aantal nieuwe criteria moeten inbouwen.

Ten tweede denk ik dat ook de omkadering vanuit de Vlaamse Gemeenschap zal moeten worden bijgestuurd. Vanuit de gemeenten zal men dit immers andermaal ervaren als een bijkomende opdracht zonder een bijkomende invulling. Zeker in bepaalde kleinere gemeenten, waar het bibliotheekwezen inderdaad slechts van secundair belang is, zal er volgens mij een gevecht plaatshebben. Ik denk dat dit vanuit de Vlaamse Gemeenschap dus zeker niet mag worden verwaarloosd.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Ik denk dat hier een aantal interessante vragen werden gesteld. Ze komen ook op de vooravond van een interessant debat met betrekking tot hetgeen we willen in verband met het bibliotheekwezen. Het is duidelijk dat de context waarin het bibliotheekdecreet in 1978 tot stand is gekomen, een totaal andere context is dan degene die we vandaag kennen. We herinneren ons ook dat het bibliotheekdecreet in 1978 zeer veel weerstand heeft opgeroepen, in de ene provincie al meer dan in de andere, in het ene milieu al meer dan in het andere.

Dit verklaart trouwens waarom men in bepaalde regio's of in bepaalde milieus er zeer moeilijk is toe gekomen om die plaatselijke openbare bibliotheken op te starten. De opeenvolgende ministers hebben zich verplicht gevoeld om het bibliotheekdecreet tot tweemaal toe te verlengen en dan uiteindelijk toch nog een klein bedrag te hebben van 80 miljoen frank, dat uiteindelijk, onder de bevoegdheid van minister Weckx, werd toebedeeld aan een aantal bibliotheken.

Er zijn vandaag een twintigtal bibliotheken die zich nog steeds niet hebben georganiseerd conform het decreet op de plaatselijke openbare bibliotheken. Het gaat hier over een twintigtal bibliotheken, waarvan een aantal zich feitelijk in de quasi-onmogelijkheid bevindt dit te doen, bijvoorbeeld gemeenten met minder dan 5.000 inwoners. Er zijn ook een aantal problemen in de faciliteitengemeenten. Mijn houding verschilt hier een beetje van die van de administratie. De administratie zegt dat ik zélf een initiatief moet nemen. Ik denk niet dat dit een goede zaak is. Die gemeenten maken integraal deel uit van Vlaanderen en moeten zich dus ook aan de wetten conformeren. Er is geen enkele reden om het daar ook niet toe te passen.

Aan de ene kant moeten we er dus voor zorgen dat het bibliotheekdecreet integraal wordt uitgevoerd en dat wie vandaag met de kosten wordt geconfronteerd er ook zijn volle verantwoordelijkheid in moet dragen, rekening houdend met het feit dat dit decreet in principe reeds meer dan 8 jaar is afgelopen, en dus langer loopt dan oorspronkelijk was voorzien.

Toegespitst op de uitrustingen en de tussenkomst in de uitrustingskosten, moet ik er toch op wijzen dat het aantal in behandeling zijnde vragen een bedrag vertegenwoordigt dat meer dan het dubbele bedraagt van de middelen waar we normaliter qua subsidies in moeten voorzien. Dit betekent dat als we dan qua subsidies tussenkomen, dit eigenlijk relatief marginale sommen worden. Het gaat dan over bedragen van 60.000 tot maximaal 110.000 frank. We hadden dit kunnen blijven doen, maar in dat geval dreigden we de trein te missen.

Mijnheer Vandenbroeke, u zou dan kunnen zeggen : wacht tot er een nieuwe trein komt. Daar voelde ik echter niet veel voor. Ik zag immers een unieke kans om de minister-president te overtuigen met mij een joint venture aan te gaan, en aan de 30 miljoen frank waarover ik beschikte, zelf ook 30 miljoen frank toe te voegen. Met andere woorden, als ik het oude project Tussenkomst in de Uitrustingen liet vallen, dan kreeg ik de kans om via Internet mijn budget in één keer te verdubbelen.

De keuze was dus nogal evident. Met deze beslissing schrijf ik mij in op een nieuwe dynamiek – waar de bibliotheken hoe dan ook toe zullen worden gedwongen – en doe ik dat in een vroeg stadium. Ik had ook nog wat verder kunnen blijven aanmodderen, maar dan had ik hoogstwaarschijnlijk niet de kans om morgen nog een interessant partnership te vinden om bijkomende middelen te kunnen genereren.

Zo bekeken was die beslissing ongetwijfeld opportuun. Bovendien stel ik vast dat in een aantal subregio's – neem bijvoorbeeld de provincie West-Vlaanderen – creatieve gemeenten bezig zijn met het ontwikkelen van een eigen Web-site. Daarbij tracht men zoveel mogelijk bibliotheken te betrekken. Maar op die wijze ontstaat er een erg gedifferentieerd landschap van kleine netwerken, die echter in een groter verband – in Vlaanderen, in Europa – niet met elkaar kunnen praten.

Ik heb deze autoriteiten en instellingen de voorbije maanden aangeschreven. Ik heb hen gevraagd om verdere initiatieven op te schorten. De bibliotheken kregen het bericht dat we aan een project voor heel Vlaanderen werken, en we hebben hen gevraagd om daaraan mee te werken. We willen een Web-site ontwikkelen dat geheel Vlaanderen in een geïntegreerd netwerk zou verbinden. Aan diegenen die daaraan reeds werkten, hebben we gevraagd om niet te snel vooruit te lopen. We willen immers dat alle sites op het netwerk kunnen worden aangesloten.

Martens

Als ik zelf geen initiatief had genomen, dan zou de dynamiek die een aantal bibliothecarissen op gang hadden getrokken, ertoe leiden dat kleinere projecten het daglicht zien die ofwel nutteloos, ofwel niet compatibel met een groter geheel zijn.

Via dat project zullen alle gemeenten een subsidie ontvangen waaraan een tegenwaarde van ongeveer 200 miljoen frank beantwoordt. Dat bedrag overtreft ruimschoots de subsidies die ze zouden hebben gekregen als we in de kosten van hun eigen uitrusting hadden geparticipeerd. Anders gesteld : ze varen er hoe dan ook beter bij dan in het andere systeem. Men kan opwerpen dat ze misschien niet aan het Internet-project hadden willen meewerken. Men kan zich echter de vraag stellen of dat wel verstandig zou zijn.

De kost van de uitrustingsgoederen wordt dus integraal door de gemeenten gedragen. Maar een veel grotere kost zal niet door hen, maar door ons worden opgehoest. Wij zullen immers de hardware, de software, de aansluiting, de ISDN-lijn, de Web-site en de vorming leveren. Dat pakket heeft een waarde van ruim 200 miljoen frank. Dit project plaatst ons aan de top van datgene wat in de wereld op dit vlak gebeurt. We zullen het eerste land – met de nodige ambitie mogen we Vlaanderen zo noemen – zijn in de wereld waar alle bibliotheken perfect met elkaar zullen kunnen praten. Alle bibliotheken zullen toegang hebben tot elkaars collecties en bovendien tot collecties in het buitenland. Dat geeft ons een unieke positie.

Dat biedt ons eveneens de kans om de bestaande druk op vele gemeenten te verlichten. Die druk bestaat onder meer op het gebied van de collectievorming. Ten gevolge van het oude decreet is in kleinere en landelijke gemeenten die druk met betrekking tot de collectievorming erg groot. Eigenlijk is die druk te zwaar in verhouding tot hun mogelijkheden. We beogen nu precies om, dank zij het netwerk, een zekere hiërarchie en specialisatie te ontwikkelen, zonder dat de plaatselijke bibliotheek wordt verarmd. Er kan dus een soort taakverdeling ontstaan. Dit alles is een soort prelude, een anticipatie op een herziening van het bibliotheekdecreet. We konden daarop niet wachten. Hadden we dat wel gedaan, dan hadden we heel wat kansen gemist.

Tijdens het volgende parlementaire jaar zal deze herziening van het bibliotheekdecreet in deze commissie worden besproken. We hebben de krachtlijnen van die herziening reeds in een kleine, interne nota vastgelegd. Volgend jaar zullen we met u daarover discussiëren. Het zal niet om een aanpassing van het oude decreet gaan, maar om een nieuw decreet op het bibliotheekwezen. Dat ontwerpdecreet zal het bibliotheekwezen, zoals de heer Keulen dat ook stelde, in een hedendaags perspectief benaderen, met oog voor ontwikkelingen inzake informatieover-

dracht. Dat decreet zal de oude en nieuwe media, die complementair zijn, op elkaar moeten afstemmen.

Wat scholing betreft hebt u gelijk : we hebben nog niet bepaald wie die scholing op zich zal nemen. De vraag van de heer Coens reikt nog verder. Hij vraagt zich af of sommigen nog wel recycleerbaar zijn – als ik dat zo mag uitdrukken. Hij vraagt zich af of sommige personeelsleden wel bekwaam zijn om zich in functie van de nieuwe behoeften te herscholen.

Hoe dan ook denken we dat het van wezenlijk belang is om een grote inspanning inzake vorming te doen. De vorming zal, zoals elk ander onderdeel van dit project, worden opgenomen in een openbaar lastenboek, en bij openbare aanbesteding worden toegewezen. Alle geïnteresseerden zullen daarop kunnen inschrijven. Daarmee heb ik dus geen voorkeur uitgesproken voor deze of gene vormingsleverancier. Iedereen die dat aanbod kan waarmaken, krijgt de gelegenheid om zich daarvoor kandidaat te stellen. Ik heb ter zake geen enkele voorkeur, voor welke instantie of instelling ook. Ik heb daarover wel informeel gesproken met minister Van den Bossche. Ik stel ook vast dat er een aantal bibliotheekscholen bestaan die in het verleden op een uitstekende wijze bibliothecarissen en assistenten hebben opgeleid. Ik verwacht dus dat deze scholen zich daarvoor zullen kandidaat stellen.

De huidige toestand in verband met het Internet-project is volledig open. Er werd ter zake geen enkele beslissing genomen, tenzij deze : in het Bijblad voor 1996 werden de nodige herschikkingen doorgevoerd om budgetten voor de uitvoering van het project vrij te maken.

Uw vraag in verband met het personeel, mijnheer Coens, is een onderdeel van de ganse problematiek van het personeelsbeleid. Uw vraag is ook relevant met betrekking tot het personeel van culturele centra, sportdiensten, en dergelijke. Dat alles behoort eigenlijk tot de bevoegdheid van de minister van Ambtenarenzaken. Het is niet de minister van Cultuur, Gezin en Welzijn die het statuut zomaar kan herdefiniëren. Ik kan wel wijzen op nieuwe vragen en behoeften, maar vastbenoemden zullen ook morgen vastbenoemd blijven. Dat is inherent aan de geldende statuten. Ik denk wel dat het goed is dat daarop de aandacht wordt gevestigd. Bij de invulling van het nieuwe bibliotheekdecreet zal daarmee, zoveel als mogelijk, rekening worden gehouden.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Christiaan Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik dank de minister voor zijn bijzonder waardevol betoog. Ik geef toe dat ik hier, wellicht voor het eerst in mijn leven, aarzel aan de waarde van het oude Vlaamse spreekwoord dat luidt : haast en spoed is zelden goed. Uw betoog heeft me ervan overtuigd dat het ogenblik is gekomen om met enige spoed te werk te gaan.

Vandenbroeke

Toch had ik nog graag een verduidelijking gehoord. Is het mogelijk dat u na enige tijd – bijvoorbeeld na een of anderhalf jaar – een evaluatie maakt van de gevolgen van de drastische vermindering van de uitrustingsmiddelen? Ik denk dat dit toch zou moeten geëvalueerd worden.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Ik wil nog iets vragen in verband met de kredieten voor uitrusting, die zullen worden aangewend voor de uitbouw van de Internetinfrastructuur. Zullen we na verloop van tijd op dat terrein niet met dezelfde problemen worden geconfronteerd die we nu reeds met de klassieke uitrusting van de bibliotheken hebben? Zal de beperkte budgettaire ruimte ertoe leiden dat het moeilijk wordt om die infrastructuur blijvend te subsidiëren?

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mijnheer Vandenbroeke, ik deel uw zorg, en zal daar rekening mee houden. Wat de vraag van de heer Keulen betreft, voorziet onze berekening dat alle bibliotheken eenmalig – in een enkele beweging – worden uitgerust. We hebben de ambitie om tegen einde 1996 alle bibliotheken daarin te betrekken. Op dat ogenblik zullen ze allemaal over een beeldscherm, en over de aansluiting en de Web-sites beschikken. Als ze dat systeem willen uitbreiden, en bijvoorbeeld meerdere schermen in gebruik willen nemen, dan beslissen ze dat voor eigen rekening. Die vrijheid komt de bibliotheken zelf toe. Naar aanleiding van het decreet dat we hier volgend werkingsjaar willen bespreken – ik hoop dat we daaromtrent een ruime consensus kunnen bereiken – zullen we het ook hebben over de aanwending van de middelen voor de komende jaren.

Ook het probleem van de personeelsvorming werd aangehaald. Ik vind dat de overheid betrouwbaar moet optreden. Als we bijvoorbeeld zeggen dat we iets voor 90 procent subsidiëren, dan moeten we dat waarmaken. Jammer genoeg is dat in het verleden niet altijd het geval geweest. Dikwijls werden de kosten op de gemeenten afgewenteld.

Ik ben bereid om eventueel wat trager vooruit te gaan, waardoor de financiële lasten op langere termijn draagbaar zijn. Het decreet over het sociaal-cultureel werk is een voorbeeld van het tegendeel. Daar stellen we vast dat reeds na een jaar bepaalde verbintenissen niet meer kunnen worden nageleefd.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Ik heb nog een vraag in verband met het gebruik van Internet. U weet dat dit gebruik 's nachts niet zo duur is. Overdag kunnen de kosten echter oplopen. In principe is het uitlenen van boeken – afgezien van een lidmaatschapsbijdrage – quasi gratis. Ik vraag me

bijgevolg af hoe dat gebruik zal worden georganiseerd. Ik zou het daarom niet zo gek vinden om het federaal ingevulde begrip van de universele dienst uit te breiden naar een vorm van Vlaamse universele dienstverlening. Dat zou ons toelaten om het gebruik van Internet via bibliotheken op de markt te gooien, en om de operator die zich daarvoor zou willen kandidaat stellen, daarop een bod te laten doen.

De twee operatoren die daarvoor in aanmerking komen zijn uiteraard Telenet en Belgacom. Vindt u dit voorstel relevant?

Minister Luc Martens : Ik heb daarover nog niet nagedacht en kan u daarom niet antwoorden. In het voorliggende project is het de bedoeling dat de gebruiker de kosten voor het gebruik op zich neemt. Er bestaan gesofisticeerde systemen om de toegang tot het beeldscherm en tot Internet voor elke gebruiker nauwkeurig te bepalen.

De voorzitter : Mevrouw Van Nieuwenborgh heeft het woord.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh : Mijnheer de minister, ik ben enigszins getroost door uw aankondiging van het nieuwe decreet, waarin het een en ander kan worden verholpen. Het blijft toch een bekommernis van vele gemeenten dat ze voor een voldongen feit worden geplaatst. Samen met de heer Vandenbroeke heb ik begrip voor dit initiatief. Maar de bijdrage in de uitrustingskosten zijn weggevallen.

U zegt zelf dat we de toestand volgend jaar opnieuw zullen bekijken. Ik vind dat de gemeenten, en in de eerste plaats de bibliotheken, toch recht hebben op enige zekerheid. Inspelen op het Internetfenomeen – wat ik ten eerste steun – is toch een kostenverhogend element. Grote bibliotheken zullen het zich bijvoorbeeld niet kunnen veroorloven om de gebruiker te verwijzen naar één scherm. Dat kan niet. De uitrustingskosten zullen dus blijven toenemen.

Ik ben voorstander de traditionele dienstverlening van de bibliotheken – boeken verschaffen – te benadrukken. Ik denk dat vooral de kleinere steden en gemeenten met bijkomende lasten zullen worden geconfronteerd. Ik pleit er voor om inzake uitrustingskosten klare wijn te schenken.

Minister Luc Martens : Ik wil niet op het decreet vooruitlopen. Slechts twintig gemeenten hebben geen plaatselijke openbare bibliotheken. De openbare bibliotheken zijn meestal mooi gebouwd en goed uitgerust. De mensen die er werken, zijn zeer toegewijd. De meest prangende problemen zijn geen problemen van infrastructuur of personeel. Het is belangrijk dat de bibliotheken op een dynamische manier werken.

Ik heb geen stem in het debat, ik mag alleen voorstellen doen. Mijn voorkeur gaat echter uit naar inspanningen

Martens

voor de dynamiek van de bibliotheken. We moeten de werking van de bibliotheken subsidiëren. De inspanningen moeten zich de volgende jaren niet vertalen in termen van gebouwen en bijkomend personeel, maar wel in termen van dynamiek. De kleintjes spelen hier een even grote rol als de groten. Zo honoreert men diegenen die dynamisch zijn en deze denkwijze bekoort me.

De komende weken en maanden zullen we bekijken hoe we dit in een decreet kunnen verankeren. Deze boodschap heb ik gegeven aan de administratie en de kabinetsmedewerkers. Zij moeten nagaan of dit geen goede oriëntatie is voor het bibliotheekdecreet. Het hele socio-culturele werk, het educatieve gebeuren, het onderwijs en jon-

gerenwerk moeten zich betrokken voelen bij dit informatiecentrum. Ze moeten hier op een actieve manier mee omgaan. Op die manier kan de bibliotheek een sterke en doordringende rol spelen in de plaatselijke samenleving.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Wij gaan verder in besloten vergadering.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 15.40 uur.*
